

Η Τουριστική Ανάπτυξη του Βορείου Αιγαίου.

Ο ρόλος των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και του πολιτισμού.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω για την πρόσκλησή σας σε αυτή την ενδιαφέρουσα ημερίδα και αποφάσισα να σας μιλήσω για το θέμα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και του πολιτισμού.

Ως Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλος επί του Τουρισμού, με αξιοπιστία και στοχευμένες δράσεις, ηγήθηκα των ενεργειών για την στρατηγική αξιοποίηση και την υποστήριξη της τουριστικής κληρονομιάς του τόπου μας, του Βορείου Αιγαίου.

Μέσα από συνέργειες και συνεργασία διαδραματίσαμε ένα συντονιστικό, στρατηγικό ρόλο, ώστε οι επιμέρους στρατηγικές κατευθύνσεις των δράσεων να έχουν μια συμπληρωματική αλλά και προς την ίδια κατεύθυνση στόχευση ώστε να αποτελούν αρμονικά μέρη του σκοπού, που δεν είναι άλλος από την οικονομική ευημερία των πολιτών του Βορείου Αιγαίου, σε ένα μοντέλο βασισμένο στη βιωσιμότητα. Θεωρούμε ότι τα τελευταία χρόνια έγινε μια συντονισμένη και ισόρροπη στρατηγική αναβάθμισης κάθε νησιού ξεχωριστά. Αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες που μας δίνουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία για την αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών, για την ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων αλλά και έργων που αφορούν στην υλοποίηση ψηφιακών εφαρμογών για την ανάδειξη πολιτιστικών πόρων των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου με χρήση νέων τεχνολογιών έτσι ώστε ο πολιτιστικός μας πλούτος να φτάνει με κάθε σύγχρονο και πρόσφορο τρόπο στους κατοίκους, τους επισκέπτες και τους εν δυνάμει επισκέπτες των νησιών μας.

Σε μια πραγματικά δύσκολη περίοδο με πολλές προκλήσεις όπως το ζήτημα του προσφυγικού / μεταναστευτικού, προσπαθήσαμε να δώσουμε πνοή στην οικονομία του τόπου μας, καλυτερεύοντας την διαβίωση των πολιτών, αυξάνοντας παράλληλα την ελκυστικότητα των νησιών του Βορείου Αιγαίου ως προορισμοί. Μετά το 2015 οι συνέπειες της προσφυγικής κρίσης έγιναν ορατές στον τουριστικό κλάδο, ο οποίος αποτελεί για τα νησιά του Βορείου Αιγαίου έναν από τους βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας.

Ωστόσο αγωνισθήκαμε και μέσα από συνέργειες, με εξωστρέφεια και δυναμική προβολή καταφέραμε όχι μόνο να συγκρατήσουμε την μείωση αλλά να **φέρουμε τον** τουρισμό μας στα επίπεδα που ήταν πριν ξεσπάσει η κρίση.

- **Αξιοποιήσαμε πολιτιστικές εκδηλώσεις μεγάλης εμβέλειας και αθλητικά γεγονότα,** όπως για παράδειγμα το Φεστιβάλ Μουσικής Μολύβου, το Φεστιβάλ Ηραίου και το Μουσικό Φεστιβάλ Χίου. Στηρίξαμε δράσεις προβολής της γαστρονομίας και των προϊόντων όπως το Lesvos Food Fest, αθλητικά γεγονότα διεθνούς και εθνικής εμβέλειας, όπως για παράδειγμα το Molyvos Urban MTB και εν γένει οι ποδηλατικοί αγώνες, η Aegean Regatta, το Ράλλυ Αιγαίου, το Lesvos Trail, η διοργάνωση τουρνουά και πρωταθλημάτων ναυταθλητισμού και ιστιοπλοΐας, ο Ημιμαραθώνιος Χίου.

Αποτελούν γεγονότα τα οποία: α) έχουν γίνει θεσμοί, β) προσελκύουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών στα νησιά μας, γ) δημιουργούν ευκαιρίες για τους επαγγελματίες του τουρισμού, επεκτείνοντας την τουριστική περίοδο, δ) προγραμματίζονται έγκαιρα επιτρέποντας την οργανωμένη και στοχευμένη προβολή τους. Επιπλέον, συμβάλλουν στην διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος των νησιών και δεδομένου ότι πρόκειται για εξωστρεφείς δράσεις συμβάλλουν στην προβολή των προορισμών με ταυτόχρονη ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της ταυτότητας των προορισμών.

- **Αναδεικνύουμε τοπικά παραδοσιακά προϊόντα και της γαστρονομίας των νησιών.**

Στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού της ΠΒΑ 2015-2019 προκρίθηκε πέραν των άλλων ως κρίσιμο ζήτημα η διασύνδεση του τουριστικού προϊόντος με τον αγροδιατροφικό τομέα, τα αγροτικά τοπικά προϊόντα και τη γαστρονομία. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να συνεχίσουμε να καλλιεργούμε συνέργειες με τον πρωτογενή τομέα ως προς: α) την ανάδειξη και προβολή των μοναδικών προϊόντων των νησιών και την σύνδεσή τους με το brand κάθε νησιού, όπως η μαστίχα Χίου, το ελαιόλαδο και το ούζο Λέσβου τα κρασιά της Σάμου, της Λήμνου και της Ικαρίας, στο πλαίσιο των ενεργειών προβολής που προγραμματίζονται για το 2019 και β) την δημιουργία δικτύου στο Β. Αιγαίο που θα συνδέει επιχειρήσεις αγροδιατροφικού τομέα με επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα, στα πρότυπα του Ελληνικού πρωινού και του Aegean Cuisine

Η Π.Β.Α. κάθε χρόνο συμμετέχει σε μια σειρά από διεθνείς εκθέσεις τουρισμού στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Οι εκθέσεις αποτελούν έναν από τους κλασικούς τρόπους τουριστικής προβολής και η παρουσία της Π.Β.Α. σε αυτές θεωρείται απαραίτητη, παρά την ανάπτυξη και άλλων πιο άμεσων και σύγχρονων τρόπων προβολής στο ευρύ κοινό. Στόχος μας είναι με την συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων να υπάρχει μια συγκροτημένη προβολή του προορισμού με διακριτή παρουσία κάθε νησιού δίνοντας τον χώρο στους επαγγελματίες του τουρισμού να πραγματοποιήσουν επιχειρηματικές συναντήσεις.

Να σημειώσω ότι ο ρόλος της Περιφέρειας είναι συμπληρωματικός εκεί όπου ο ιδιωτικός τομέας χρειάζεται ένα θεσμικό φορέα να τον εκπροσωπήσει, υποστηρικτικός και ο αμιγώς αναπτυξιακός ρόλος μέσα από τις υποδομές, την προβολή.

Ενδεικτικά μόνο σας αναφέρω ότι το Βόρειο Αιγαίο προβλήθηκε επανειλημμένως στις μεγαλύτερες εκθέσεις όπως ITB Γερμανία, WTM Μεγάλη Βρετανία, VAKANTIEBEURS Ολλανδία, ITTFA Σερβία, TTR Ρουμανία, TOUR NATUR στο Ντίσελντορφ της Γερμανίας, TT

WARSAW στη Πολωνία, AIT Expro και Philoxenia στην Ελλάδα. Ενώ τουλάχιστον 72 αποστολές από δεκάδες τουριστικούς πράκτορες και δημοσιογράφους του εξωτερικού φιλοξενήθηκαν στα νησιά μας τα δύο τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα σημαντικών δημοσιευμάτων στις χώρες τους και τη σύναψη επαγγελματικών σχέσεων. Παράλληλα συμμετείχαμε σε συνέδρια και εκδηλώσεις στα οποία αναδείξαμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των νησιών του Βορείου Αιγαίου. Οι ανωτέρω φιλοξενίες πραγματοποιήθηκαν με την σύμπραξη και υποστήριξη των τοπικών φορέων και επαγγελματιών τουρισμού των νησιών, καθώς υπάρχει η κοινή πεποίθηση ότι η διοργάνωση τέτοιου είδους ταξιδιών διαμορφωτών γνώμης, αποτελεί έναν από τους αποδοτικότερους τρόπους προβολής και διάχυσης της πληροφορίας για τα νησιά μας, ως τουριστικούς προορισμούς στις αγορές του εξωτερικού.

Είναι χαρακτηριστικά τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής που εμφανίζει το Βόρειο Αιγαίο στην πιο δύσκολη για τον προορισμό περίοδο. Το 2014 οι αφίξεις επισκεπτών ήταν 323.532 και οι διανυκτερεύσεις 1.653.055 , ενώ το 2017 σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία οι αφίξεις αυξήθηκαν σε 343.099 και οι διανυκτερεύσεις επίσης σε 1.750.671. Αύξηση είχαμε και στις εισπράξεις σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος όπου ενώ το 2016 ήταν 130,8 εκατ. ευρώ το 2018 έφθασαν τα 164,2 εκατ. ευρώ. Και όλα αυτά στο περιβάλλον και τη δύσκολη περίοδο που σας περιέγραψα. Με σκληρή δουλειά, με πρόγραμμα και με συνέργιες βγάζουμε το Βόρειο Αιγαίο από την αποξένωση.

Μέσω των ενεργειών μας στοχεύσαμε στην οργανωμένη και αποτελεσματική προβολή καταρχήν των πολιτιστικών μας προϊόντων και του συνόλου του παραγωγικού και τουριστικού κεφαλαίου του Βορείου Αιγαίου σαν σύνολο. Υλοποιήσαμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική, ως συνόλου πολιτισμικών αγαθών που δικτυώνονται θεματικά και αποτελούν αλληλοσυμπληρούμενα στοιχεία ενός ολοκληρωμένου συνόλου. Βασική επιδίωξη η ανάδειξη του Βορείου Αιγαίου, του πολιτισμικού αποθέματος, της κουλτούρας μας, τα Προϊόντα και η Γαστρονομία μας σε βασικούς παράγοντες οι οποίοι, προσθέτουν υπεραξία στο σύνολο της τοπικής Οικονομίας. Το Βόρειο Αιγαίο ήταν και είναι παρόν στα σημαντικότερα γεγονότα, στις σημαντικότερες εκθέσεις διεθνώς.

Τα νησιά του Βορείου Αιγαίου διαθέτουν ένα σύμπλεγμα πολιτιστικού υλικού και άυλου αποθέματος το οποίο καλύπτει κάθε σύγχρονο αναζητητή.

Η Λέσβος με την ελιά, το λάδι και το ούζο, η Λήμνος με το κρασί και τα σιτηρά, η Χίος με τη μοναδική στον κόσμο μαστίχα, η Σάμος με τα πολυβραβευμένο κρασί, η Ικαρία με τα ιαματικά και τη μακροζωία αλλά και τα πέντε μικρότερα νησιά της περιφέρειας δηλαδή ο Αη Στράτης, οι Οινούσες, τα Ψαρά, οι Φούρνοι και η Θύμεια, με την μοναδική φύση, την ιστορία και τον πολιτισμό σε συνδυασμό με τον ίδιο τον άνθρωπο, όλα μαζί μπορούν να αποτελέσουν τα νέα εμπειρικά βιωματικά μας προϊόντα. Τα νέα συνεργατικά δίκτυα που θα αναλάβουν την εξέλιξη αυτής της αναπτυξιακής προοπτικής και τη μετατροπή του Βορείου Αιγαίου σε μια αλυσίδα αξίας για τον ίδιο τον πολίτη.

Είμαστε σε συνεργασία με το σύνολο των νησιών μας και τους συναρμόδιους φορείς να εμπλουτίσουμε το κοινωνικό γίνεσθαι του τόπου μας με αυτή μας την κληρονομιά και να την αναδείξουμε μέσω των διεθνών γεγονότων, προγραμμάτων προβολής και διαδικτυακών σεμιναρίων.

Θέλουμε το τουριστικό, το φυσικό και το πολιτιστικό μας απόθεμα να αποτελέσει μέρος της κοινωνίας, ζωντανοί οργανισμοί, όπως παραδειγματικά πράττει η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου με πλήθος σημαντικών εκδηλώσεων που οργανώνει και συνδιοργανώνει.

Επιδιώκουμε μέσα από συνδυασμένες δράσεις προβολής την ανάδειξη του τουρισμού μας, σε συνδυασμό με τον πολιτισμό ως βασικό τουριστικό προϊόν στην βάση ενός αιχμώδους τουρισμού που ακολουθεί τις αρχές που θέτει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού “Travel, enjoy, respect” αλλά και support ο οποίος θα βασίζεται στον ίδιο τον άνθρωπο και θα στηρίζει τον άνθρωπο. Για τον λόγο αυτό ο ήπιος τουρισμός και ο τουρισμός που συνδυάζει τη γνώση βρίσκονται στο επίκεντρό μας. Την επόμενη περίοδο οργανώνουμε ένα σχεδιασμό για προσέλκυση και αύξηση του μαθητικού τουρισμού ένα τομέα που με σχέδιο έχει ήδη αποδώσει σημαντικά.

Επιτρέψτε μου στο σημείο αυτό να αναφερθώ στα εργαλεία εκείνα που θα αξιοποιήσουμε ώστε να γνωρίσουμε στα κρίσιμα ακροατήρια τη νέα πολιτική του Βορείου Αιγαίου.

Στην επόμενη προγραμματική περίοδο θα δώσουμε έμφαση στο νέο branding τη νέα στρατηγική ταυτότητας τόσο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και των θεματικών προϊόντων της αλλά και των μεγαλύτερων νησιών της. Για εμάς το νέο brand θα είναι η σχέση μεταξύ των πολιτών, των ντόπιων με τους προσωρινούς ντόπιους που καλούμαστε να φιλοξενήσουμε.

Το Βόρειο Αιγαίο θα επαναπροσδιοριστεί στα κρίσιμα κοινά με νέα ανανεωμένη εικόνα και συνδυασμένες δράσεις προβολής όπου έμφαση θα δοθεί στην ψηφιακή μας προβολή. Θα δημιουργήσουμε ένα ενιαίο Destination Information System για παροχή της πληροφορίας σε όλους τους χρήστες είτε είναι επισκέπτες, είτε επαγγελματίες τουρισμού, είτε τουριστικοί δημοσιογράφοι. Για την ανάδειξη της νέα πραγματικότητας έχουμε σχεδιάσει ψηφιακές ενέργειες για το ευρύ αλλά και τα ειδικά κοινά μέσα από εξειδικευμένες ψηφιακές b2b ενέργειες.

Η νέα μας πολιτική θα οπτικοποιηθεί μέσα από σύγχρονα εργαλεία content marketing, φωτογραφίες, video spot, ειδική τουριστική κειμενογραφία. Ένα πλαίσιο ενεργειών που θα τροφοδοτήσουν τις social media καμπάνιες που σχεδιάζουμε.

Θα συνεχίσουμε με τον ίδιο αμείωτο ρυθμό την παρουσία μας σε όλα τα διεθνή μας γεγονότα, σε όλες τις διεθνείς εκθέσεις, στηρίζοντας ουσιαστικά το τουριστικό επιχειρηματία του Βορείου Αιγαίου. B2B συναντήσεις και roadshows θα διενεργηθούν και την επόμενη περίοδο σε κάθε αγορά στόχο του Βορείου Αιγαίου. Ενώ ένα δίκτυο δημοσιογράφων του εξωτερικού έχει ήδη προγραμματιστεί να φιλοξενηθεί στο Βόρειο Αιγαίο και να γνωρίσει την έννοια της φιλοξενίας.

Ως υπηρεσία τουρισμού μελετάμε και γνωρίζουμε πολύ καλά ότι ο σύγχρονος επισκέπτης επιδιώκει την αυθεντική επαφή με τον πολιτισμό και τους ντόπιους, μέσω βιωμάτων που θα τον βοηθήσουν να κατανοήσει τον τόπο που επισκέπτεται αλλά και τον ίδιο του τον εαυτό μέσα από το ταξίδι του. Θέλουμε να γνωρίσει την κουλτούρα, τον πολιτισμό, τις γεύσεις αλλά κυρίως τους ανθρώπους του προορισμού που επισκέπτεται. Την άυλη πολιτισμική μας κληρονομιά, το ίδιο το Βόρειο Αιγαίο. Την περιοχή η οποία με κόστος

σήκωσε στην πλάτη της τον ανθρωπισμό ολόκληρης της Ευρώπης ειδικότερα όσον αφορά το προσφυγικό / μεταναστευτικό ζήτημα.

Αλλά και με τις επιχειρήσεις του Βορείου Αιγαίου επιδιώκουμε τη σύγκλιση μιας συμμαχίας για την υπεραξία στον τόπο μας. Να καταφέρουμε επιτέλους ένα Σύμφωνο Αειφορίας που θα αποτελέσει μια υπερδομή αριστείας πρότυπο και σηματοδότης για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις με επίκεντρο τον πολιτισμό, την πολιτισμική κληρονομιά και το περιβάλλον.

Ο πολίτης έτσι θα γίνει κοινωνός της μεγάλης αξίας και των πλεονεκτημάτων που επιφέρει η πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής του.

Συνδέουμε τη σύγχρονη αναπτυξιακή διάσταση του πολιτισμού με τη καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ο ήπιος τουρισμός σε συνδυασμό με τις εναλλακτικές μορφές, τον πολιτισμό, τα προϊόντα μας, θα λειτουργεί σαν προωθητική βιομηχανία για την περιφερειακή ανάπτυξη του Βορείου Αιγαίου, επηρεάζοντας πολλαπλασιαστικά κάθε πυλώνα της τοπικής μας οικονομίας.

Όραμα μας να καταστεί το Βόρειο Αιγαίο πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, με μέγιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου και τεχνολογικού κεφαλαίου.

Όραμα μας η ανάδειξη της Ιδιαίτερης Φυσιογνωμίας Ενός Εκάστου εκ των Νησιών της Περιφέρειας και Αναστροφή των Συνεπειών της Οικονομικής Κρίσης.

Να γίνουν τα Νησιά μας Ενεργοί Πόλοι Ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό έχουμε θέσει και ακολουθούμε τρεις οδικούς χάρτες:

Πρώτον την ενεργό και βιώσιμη ενσωμάτωση των νησιών στο διεθνές οικονομικό γίγνεσθαι, προβάλλοντας μία διακριτή και αναγνωρίσιμη «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα».

Δεύτερον την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των νησιών, τα οποία διαμορφώνουν κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά.

Τρίτον την οργάνωση των διοικητικών δομών της περιφέρειας ώστε να υποστηρίξουν αποτελεσματικά το αναπτυξιακό όραμα και να διευκολύνουν τόσο την επιχειρηματικότητα όσο και την ζωή των κατοίκων και επισκεπτών.

Ο στρατηγικός μας στόχος είναι η καινοτόμος και αειφόρος αυτοτροφοδοτούμενη εξωστρεφής ανάπτυξη, με τη διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής, καθώς και την αναδιάρθρωση και ενίσχυση του τομέα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας ώστε να αποτελέσει το βασικό πυλώνα για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας του τουρισμού μας. Θέλουμε έναν τουρισμό ο οποίος θα αμβλύνει τις ανισότητες μεταξύ των νησιών μας, αλλά και με τους άλλους ανταγωνιστικούς προορισμούς. Να συνδέσουμε τον ήπιο τουρισμό και την ήπια τουριστική ανάπτυξη με τη

δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης με σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας.

Κυρίες και κύριοι,

Για να μπορέσει κανείς να χτίσει ένα τουριστικό προϊόν και μετά να το υποστηρίξει χρειάζεται η συνεργασία και η συμμετοχή όλων.

Σίγουρα δεν είναι μόνο αυτά που προφανώς γίνονται για τον τουρισμό αλλά και άλλες δράσεις και ενέργειες όπως είναι η ανάπτυξη των υποδομών. Τα πάντα ακουμπάνε στην ανάπτυξη του τουρισμού. Ακόμα και σε θέματα πολιτικής προστασίας, όπως ο καθαρισμός των χειμάρρων και οι συνεχείς ασκήσεις που γίνονται. Και αυτά αφορούν στον τουρισμό. Δείχνει ότι είμαστε μια ασφαλής περιοχή, είμαστε πάντα σε ετοιμότητα και έχουμε καταφέρει να διαχειριστούμε καταστάσεις.

Έχουμε πολλούς μικρούς στόχους που κάθε έναν όταν τον επιτυγχάνουμε προστίθεται και πολλαπλασιάζεται στη μεγάλη προσπάθεια για την ανάπτυξη του τόπου. Και το κάνουμε χωρίς διακρίσεις και όλα αυτά βεβαίως υπό τους περιορισμούς του ασφυκτικού θεσμικού πλαισίου που έχουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ!!

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΑΡΑΝΤΙΝΟΥ
ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ